

פרוטוקול מס' 280

מישיבת ועדת הכספים

שהתקיימה ביום ראשון, כ"ח באדר א', התשמ"ו - 9.3.86 - בשעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:
פ. גרופר - מ"מ יו"ר
ש. דנינו
א. ורדיגר
ש. עמר
ב. שליטא

מוזמנים:
י. טוניק - מבקר המדינה
י. הורביץ - מנכ"ל משרד מבקר המדינה
א. יואלי - משרד החעשיה והמסחר
ד. אנגל - " " "
א. יחזקאלי - משרד האוצר
מר סנפירי - " "
א. שושן - משרד מבקר המדינה

מזכיר הוועדה: א. קרשנר
יועץ משפטי לוועדה: א. דמביץ
יועצת כלכלית: ס. אלחנני
רשמה: מ. טרלו

סדר היום: צו שעת חירום (שיעור חשלוס חובה) (תיקון מס' 8), תשמ"ו-1986
עדכון תקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 1985
תקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 1986
שינויים בתקציב לשנת 1985
פניות לוועדת הכספים לאחר י"ט באדר א' תשמ"ו
חרומות למוסדות ציבור

1270

(ניגזב) ביום 9.3.86

היו"ר א. ורדיגר:

אני פותח את הישיבה ומברך את הנוכחים.

צו שעת חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 8), התשמ"ו-1986

א. יואלי:

מדובר בתיקונים בצו תשלומי חובה במוצרי סקסטיל.
התשלומים האלה חלים רק על יבוא מארצות "זולות" מהמזרח הרחוק, מדרום
אמריקה ומזרח אירופה. הם משמשים כחלק נוסף של יבוא מוצרי סקסטיל מהמקורות
האלה שמתחרים תחרות קשה בתוצרת הארץ.

כמה שנים לא עדכנו את התשלומים, היה צורך לעדכן אותם
כאשר הם היו בשקלים בסכומים קצובים. הפעולה הזאת נעשתה עכשיו, לאחר
דרישה מהתעשיינים שאמרו שחסרה להם ההגנה בתחום הזה. נתקלנו ביבוא של
חוטי כותנה מברזיל שהם מאד זולים ומסובסדים, לכן בשלב ראשון איננו רוצים
להעלות את כל המוצרים של הסקסטיל בגלל השפעת מחירים שקיימת היום. על
חוטי כותנה הדבר היה חריף. אנחנו מבקשים לעדכן את תשלום החובה על כותנה
בשלב זה. יותר מאוחר כאשר תיפסק ההקפאה נוכל להביא את הפרטים על ענף
הסקסטיל. אנחנו מקווים שזה לא יגרום להעלאת מחירים בלתי מוצדקת.

ש. דנינו:

איך אפשר לומר שזה לא יגרום לעליית מחירים בארץ?
מצד אחד נחליט שמעלים את המחיר ואחר-כך נאמר שזה לא משפיע?

א. יואלי:

ישנו היצע גדול של כותנה מחוצרת הארץ, עלינו לדאוג
להם. כמו-כן המפעלים המקומיים הורידו את מחיר חוטי הכותנה ב-5%. כל
מי שקונה בשוק המקומי מחוצרת הארץ נהנה מההוזלה. עיקר היבוא היה לצורך
יצוא. הוא לא יפגע כי הוא לא משלם את המכס ואח ההיטלים. יהיו מעטים
שיצטרכו לשלם יותר. הם ישלמו יותר כאשר הם משיגים חוטים זולים.

היו"ר א. ורדיגר:

אתם חושבים שזה לא ישפיע על המחירים?

א. יואלי:

כן.

ד. אנגל:

היצרנים של החוט יודעים וסוכם שזה לא עילה לעליית
מחירים כי עיקר הצריכה שלהם זה מחוטים מקומיים.

ש. דנינו:

הייתי מוסיף שהם מודיעים לנו שלא תהיה לזה השפעה על המחיר.
אולי אפשר להגביל את היבוא בכלל וע"י כך אהה נוחן
דחיפה לתוצרת הארץ?

א. יואלי:

אנחנו מכפיפים את יבוא חוסי הכותנה לרישוי ביבוא, איננו
נותנים בצורה חפשית. קורים מקרים שמי שהוא מביא סחורה לצורך יצוא ואחר-כך
נשאר לו משהו לשוק המקומי, אז שישלם קצת.

ה ו ח ל ס

לאשר את צו שעת חירום
(שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 8), התשמ"ו-1986

היו"ר פ. גרופר:

אני מקדם בברכה את מבקר המדינה, את המנכ"ל והגזבר.
נדון בחקציב משרד מבקר המדינה לשנת 86.

ש. דנינו:

אמרנו שביום ראשון הנוכחות לא מכוברת. מבקר המדינה
מסריח את עצמו להגיע לכנסת, ויושבים שני חברי-כנסת. אני חושב שזו שערוריה
שאינן כדוגמחה. לא היה צריך להזמין לישיבה כזאת. אנחנו צריכים לשמור על
כבודם של האנשים והמוסדות. לא יתכן זלזול כזה.

עדכון חקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 1985
חקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 1986

י. טוניק:

בודאי הייתי רוצה שהחקציב של מבקר המדינה לא יתקבל כבדרך
שיגרה, הייתי מעדיף שאנשים ידונו בנושא ובחפקיד ובפרטים.

היו"ר פ. גרופר:

בישיבה האחרונה היו חילופי דברים לגבי הנחיצות של הישיבה
ביום ראשון, דוקא משום שחברי-כנסת, אפילו הירושלמים, לא באים. עד כמה
שידוע לי, שני חברי ירושלמים בחו"ל, היו"ר בבית-חולים. מחקבלים חוקים
ככנסת במליאה כאשר יושב חבר-כנסת אחד נוסף ליו"ר. זה לא יגרע מחשיבות
מבקר המדינה.

י. טוניק:

אדוני היו"ר, חה"כ דנינו,

אני חייב להתחיל בבקשה. יש הצעה לעדכן את תקציב המשרד לשנת הכספים 1985, ואז יהיו ברורים הסכומים שבהצעת התקציב ל-86.

ההצעה המורמלית באה להשלים את התקציב ל-85.

לפי סעיף 24 לחוק מבקר המדינה, אני מציע לוועדת הכספים לעדכן את תקציב משרדי לשנת 85 בסכום של 790,420 ש"ח, לפי הפירוט המצורף. העדכון היה 9,492, וזה מביא אותנו ל-10,282,420 מיליון ש"ח.

תקציב משרדי אודכן לראשונה בדצמבר 85 והועמד על סך 9,588,000 ש"ח. ההצעה המוגשת באה לכסות התיקרויות שחלו עד סוף החודש. העדכון הוגש על פי מדדים שאושרו ע"י האוצר.

אם חואילו לקבל את ההצעה הזאת, אני יכול לעבור להצעת התקציב לשנת 86, שזה 13,550,000 ש"ח. אין שום דבר חדש. גם תקציב 84 ו-85 דנו ואיזרנו לפי אישורכם את התוספות שאנחנו הוספנו לעובדים שלנו, כפי שהבאתי לפניכם, על פי בוררות גלוברזון, שזה מחייב אותנו. הארכנו את זה לשנתיים עד 1.4.86. משמעות הדבר, שעובדי משרד מבקר המדינה, העובדים המקצועיים בביקורת, קשורים בצורה מסוימת אל 4 מרכיבים אשר מחוץ למשרד מבקר המדינה, שאם שם תהיה העלאה, גם העובדים שלנו יקבלו את הממוצע. המרכיבים הם: משרדים ממשלתיים או ממלכתיים כמו איגוד המשפטנים, הסתדרות המח"ר. המרכיב החיצוני היחידי שנחבל ואושר כאן, הוא עובדי משרדי רואי-חשבון. זה נחבל כי בוררות גלוברזון רצתה לתת לעובדי מבקר המדינה את הממוצע של הדיסציפלינות המופעלות במשרד מבקר המדינה. ראיית חשבון זה אחד המרכיבים הבסיסיים של משרד מבקר המדינה. למרות כל זה, קשה לנו לקבל רואה חשבון, ואתם יודעים מדוע. גם בבנק ישראל יש מפקחים שהם מבקרים. בנציב תלונות הציבור יש כמה רואי חשבון ויש מחלקת יעוץ משפטי שהיא חשובה ומועילה. כמעט אין דו"ח שמוצא לפני שהוא עובר את הביקורת הבדוקה של המחלקה המשפטית, וזה למרות שגם מבקר המדינה היה פעם עורך-דין...

אנחנו עומדים בתחילת המגעים עם ועדי העובדים. נבדוק את תביעותיהם, גם את הזוספות, אם היו במרכיבים, ואם יגיעו אחם להסדר של פשרה - ובדרך כלל הגענו אחם לפשרה - אבקש את רשותכם לבוא אליכם בבקשה אם יהיה צורך.

כפוף לכל זה, אני מבקש לאשר את התקציב שאין בו שום חידוש. כאשר דיברתי על 4 המרכיבים, הטכניקה היא שלוקחים את כל התוספות, מחלקים לארבעה ומקבלים את הממוצע. אחרי זה יש מיקוח עד שמגיעים להסדר.

א. ורדיגר:

אין זה היה בעבר?

י. טוניק:

כאשר התעוררה הבעיה לפני שנים, בתקופתו של נבנצאל, ישבה ועדת גלוברזון והיא דנה במשך חודשים והגיעה למסקנה שנבנצאל אימץ אותה והיא נראית גם לי. אם אנחנו רוצים להתזיק כוח מקצועי מיומן, אנחנו צריכים לתת לו חמורה, לפחות משהו שדומה לחמורה שאפשר לקבל בחוץ. ראיית חשבון זה הדיסציפלינה הבסיסית שלנו, ואני לא מזלזל גם במשפטנים. אנחנו חידשנו חוזים כל שנתיים, מאז עברו 8 שנים. כאשר היתה השהייה לפני שלוש שנים, אנחנו עמדנו כמעט בפני שביחה. נקטו נגדנו סנקציות. לא הייתי רוצה שבמשרד מבקר המדינה חיה שביחה כי שביחה שם זה חרתי דסתרי.

א. ורדיגר:

האם זה נוגע רק לרואי חשבון או לכלל העובדים.

י. טוניק:

זה נוגע לכלל העובדים העוסקים בביקורת המדינה. היחה השלכה על המינהליים בצורה מסוימת, אבל לא בדיוק לפי הנורמה הזאת. כולם אקדמאים - כלכלנים, בשטח המינהל הציבורי, מדע המדינה, רואי חשבון, כולם דרושים לנו. יש לנו צוות מיומן. מתוך 500 עובדים, 380 מקצועיים והיתר מינהליים. היחס נכון. העבודה דורשת מינהל, פיקוח וסדר. אנחנו מוציאים כל שנה דו"ח שנתי. מוציאים כל שנה דו"ח על תאגידים. אנחנו מוציאים עשרות דו"חות נוספים כמו בשטח ההשכלה הגבוהה, כמו בשטח של הרשויות המקומיות, איגודים. לפני חודש הוצאנו דו"ח על "פז", והושקעה בו עבודה. אנחנו עומדים תוך החודש הבא להוציא דו"ח על הרשויות המקומיות, תוך התייחסות למשרד הפנים. הבעיה של הרשויות המקומיות רוכזה הפעם לא ע"י ביקורת של רשות זו או זו, אלא לקחנו את עיקרי הבעיות וריכזנו אותן כדי להציג לכנסת את הבעיות. עבודת הביקורת איננה יכולה להעשות על יד שולחן הכתיבה. יש לנו מערכת בסחון שלה עצמה 4 אגפים: צה"ל, ואינך בודק את צה"ל מתוך ישיבה על יד השולחן. יש אגף של השטחים, אגף המינהל, מחלקת רכישות של משרד הבטחון שזו הגדולה ביותר מבחינה תקציבית, והיא דורשת עבודה מקצועית. אנחנו בודקים את רוב החוזים. יש מחלקה של יחידות סמך של משרד הבטחון כמו חע"ש, רפא"ל והתעשייה האוירית.

ב. שליטא:

יש יחידת מעקב אחר הדו"חות הקודמים, מה בוצע ומה לא?

י. טוניק:

כן. יש מעקבים תמידיים. בדו"ח 35 ו-36 שהגשנו לשר הכלכלה ב-14.2 ויחפרטט בחילת חודש מאי, חראו שהרבה עמודים מוקדשים למעקבים על מה שעשינו קודם.

היום אנחנו מפרסמים על המעקב לא בחלק נפרד אלא כל נושא על יד הדו"ז שלו. חוץ מזה הדו"חות משמשים מעקבים ולא פעם מעירים את חשומת הלב שעל נקודת פלונית כבר הערנו לפני שנתיים והעניין לא התחדר.

אחת החלשות של דו"ח מבקר המדינה היא שהוא איננו "בסט-סלר" אני מחפש דרך איך לעשות את הדו"ח אטרקטיבי. מנסים להציג את הדברים בצורה יוחר מרוכזת. הכנסנו לפני שלוש שנים ריכוז ממצאים. נסינו לתח מבוא לדו"ח. נסינו לשפר את הסיכומים כדי שמי שיקרא אותם, אולי יתעורר בו היצר לקרוא את הכל.

הדו"חות המתבררים בוועדה מקבלים ביטוי מדויק. הייתי רוצה שועדת הכנסת לענייני ביקורת המדינה, שהוקמה כדי שתספיק רק בדו"ח, תתפנה יותר. זה חלוי בוועדה ולא במבקר המדינה. מאז נכנסתי לתפקיד, נעדרתי ממספר ישיבות שאפשר לספק על אצבעות שתי הידיים. אני קבוע שם. טוב אם גם חברי הוועדה יהיו נוכחים.

ש. דנינו:

קיים החדר שרשויות מקומיות יכולות להעלות את המסים בהסדר עם משרד הפנים. הן עושות זאת דוקא בשנה ששכר העובדים נשחק. מה העדיפות המיוחדת שניתנה לרשויות המקומיות, שהן מעלות מסים כאשר הכל מוקפא?

חברות בנייה בנו דירות ואי אפשר להשתמש בדירות. הרוב נבנה לעולים. אין שם אפילו מדרגות. העולים רואים בזה זלזול והדבר משפיע על אי-עליה.

יש הרבה רשויות מקומיות שאינן מקפידות שחוקי עזר שלהן יתבצעו. האם מבקר המדינה מנסה לציין את הדברים האלה בדו"ח?

פניתי אליך באיזה נושא וביקשתי לדעת מי האנשים עליהם מדובר בדו"ח. אם לא יודעים מי הם, זה מטיל אשמה על כל האנשים מאותו סוג ויוצר אווירה לא טובה ולא נוחה. מה המבקר יכול לעשות על מנת שהדבר הזה לא יטיל על אותם האנשים שאיך להם קשר עם אותו עניין, ירגישו שהם לא מעורבים?

ש. עמר:

אני משוכנע שכוח האדם שהוזכר כאן, לא מסוגל ולא מתימר לכסות את הכל. אני מניח שמצאתם את האיזון בין הצרכים והאפשרויות. אני עוקב אחר דו"חות הביקורת ורואה את המעקבים. לצערי הרב, גם אם אני מודע לזה שכל תחומי הביקורת הן בגדר המלצות, חייבים להגיע למצב שההמלצה תתקבל או תדרבן. אני חושבים שהמבקרים נמצאים בתסכול, הם כותבים פעם ופעמיים והעניינים לא מתוקנים. יש לי הרושם שהתסכול גם גרם לכך שהם לא ממשיכים לומר בעקביות מה שלא תוקן.

כשאחה בא לוועדה לביקורת המדינה, אחה צריך להוות קטליזטור, שהיא תוציא את הערמונים שלך מהאש... זה לא בא לכלל תכלית. אמירה בלבד לא גורמת לתיקון המצב. האם יש לך תכניות איך להניע את הועדה שהיא הזרוע המבצעת של מבקר המדינה, שתחשוף וחתקן את הליקויים. אחרת כמעט שהייתי רואה את העבודה כברכה לבטלה ואולי צריך לחפש מבנה אחר לביקורת.

ב. שליטא:

זו הזדמנות לומר מלה טובה למשרד מבקר המדינה שעושה את עבודתו די בצנעה, רחוק מהזרקורים ולא על בסיס של "בסט-סלר". אף אחד לא יודע את היקף העבודה העצומה שנעשית כאן. אני סבור ש-380 עובדים מקצועיים בשטח זה לא הרבה עבור ההיקף האדיר שאתם נוגעים בו. רק לבקר את הרשויות המקומיות בארץ זה סיפור בפני עצמו. מעטים עושים עבודה גדולה. יבוא המבקר וחבר העובדים על הברכה. אני חושב שעיקר הביקורת היא למנוע. אם אנשים מחכים שהמבקר יעלה על שחיתויות בקנה מידה בינלאומי, יתכן שהיו הרבה שחיתויות כאלה, אם לא היה מבקר המדינה עם המנגנון שלו... זה סוגר את הפרצות מלכתחילה. כשאין ביקורת במשך זמן רב, גם אנשים הגונים יכולים להתפתות ולעשות מעשים, אם זה חריגות ואם אפילו דברים פליליים. הביקורת השנתית החוזרת מונעת את הדברים האלה.

יתכן שיש מקום לקבוע שני מעמדים של ביקורת. ישנן ביקורות ברשויות המקומיות שועדת הביקורת של הרשות המקומית לא היתה פעילה די צרכה. זו ביקורת שבאה כלפי ראש הרשות. זה בדרך כלל מורכב מאנשי ציבור שלא תמיד פעילים. לעומת זה יש דברים אחרים שהם בסדר גודל של נזקים כספיים למשק ונזקים מסוג אחר, כמו המכרזים התפורים. במשרד הבריאות יש מכרזים "תפורים" אין מגמה לחקן זאת משום שהמצב הזה נוח למי שהוא.

דנינו דיבר על הארנונה. ברשויות המקומיות נבחרו האנשים והם צריכים לקבוע ארנונות. אני מציע לא להתערב יותר מדי במעשיהם.

שאלה שחוזרת - איך אנחנו נותנים יתר שיניים לדו"ח הביקורת. זו שאלה שצריך לשבת עליה ולחשוב עם מיטב המומחים. לא הייתי רוצה עוד מוסד כמו היועץ המשפטי לממשלה, לא הייתי רוצה שמבקר המדינה יתן הוראות לממשלה. צריך יותר שיניים, דברים יותר מוחלטים, שאם המבקר מעיר משהו רציני, שידע שחשיבותה לא רק לפי מידת הכותרת שהוא קיבל בעתון. היום זה כך.

אני הייתי ממליץ להוסיף לתקציב מבקר המדינה כמה שקלים סמליים לאות הערכה שועדת הכספים מעריכה את העבודה העצומה שנעשית שם.

היו"ר פ. גרוסר:

אני צמחתי מהרשויות המקומיות ותמיד ישבתי עם המבקרים. שאלתי אותם בשביל מה הם באים, מה השינויים שלהם. הם רק המליצו.

אני רוצה לשאול: אולי זה דרוש בחקיקה, אולי זה מהפך בחיים הציבוריים, אם הדו"ח של מבקר המדינה מעיר על משהו, הוא צריך לבוא על תיקונו חוץ זמן קצוב. אם יש עיכוב, האנשים שלך צריכים לבדוק ולכתוב "לא תוקן". אחרי כמה חודשים שוב יש מעקב. האם אחה לא חושב שהגיע הזמן לתת את השינויים למבקר המדינה? אם אנשי ציבור שעומדים בראש מוסדות מבוקרים על-ידיך יודעים שיש דבר חריג וצריך להפסיק אותו, הוא ייפסק.

י. טוניק:

אשר לארנונה, הבעיה איננה פשוטה. הרשויות המקומיות הן אוטונומיות בשטחים מוניציפליים. הם נבחרים באורח דמוקרטי. עד לשנתיים האחרונות לרשויות המקומיות הייתה דמוקרטיה מדומה - דמוקרטיה שאין לה אחריות תקציבית אינה דמוקרטיה. הדמוקרטיה של בחירת פלוני כאשר התקציב שנקבע ישולם לא ע"י אלה שייבחרו אלא ע"י הממשלה - זו לא דמוקרטיה אמיתית. אז אפשר לומר שבחרו באנשים לפי קריטריון חדש והוא מי יותר מקורב למלכות ויוכל לתת לנו יותר תקציבים מהמדינה. למעשה המדינה השתתפה בתקציבים של הרשויות המקומיות במינימום של 70%, החושבים נשאו בחלק הקטן. שאלתי מה יותר טוב שאנחנו ניתן אוטונומיה לרשויות המקומיות + סמכות לגבות מסים מעבר לארנונה כדי לכסות את הצרכים של המקום. גם האמריקאים דשו בשאלה הזאת ובכל העולם החליטו כך; אוטונומיה - כן, סמכות לגבות מסים - לא. הפוטולריים בין עסקני הרשויות המקומיות הם אלה המוותרים על מסים. הממשלה יכולה ללכת לקראת תקציבי הרשויות המקומיות עד גבול מסוים ולא יותר, את זה צריך לקבל. הנבחרים לא יכולים לכסות את כל הצרכים של הרשות, לא בשטח החינוך שבולע את הרוב של ההוצאה ובשטחים אחרים. אם נבחרו אנשים בדרך דמוקרטית והם מייצגים את תושבי העיר, מדוע לא לקבל את החלטתם המתייבת מבחינה משפטית, שארנונה תעלה כך וכך? ואם הכנסת תחוקק חוק על מסים בעיר, זה יותר מוסמך? חברי-הכנסת יודעים יותר מה שנעשה במקום מסוים מאשר חברי המועצה של אותו מקום? כולם מסכימים שלא יתכן שתחקימנה בחירות דמוקרטיות והנבחרים לא יצטרכו לגבות מסים. לכן אם נמצא את הדרך לפשרה שלא טוב מה שעשינו קודם שגבינו לא מספיק והגדלנו את העומס של העיר, מה יהיה? יבחרו אנשים שיבטיחו להם שלא יהיו מסים? או שיאמרו לאוצר לשלם והאוצר לא ישלם כי אין לו. זה יותר טוב?

נציב תלונות הציבור מקבל לא מעט תלונות על העלאת מסי הארנונה. לצערי הרב אינני יכול להתערב למרות שמצב האנשים קשה. אני שולח אותם למוסדות המוניציפליים שלהם שידרשו שם מה שצריך. ישנם אנשים שזכאים לזה. אני מצפה שהנבחרים ברשות מקומית ימצאו את הדרך הנכונה. הבעיה שאחם מעלים קיימת בכל העולם. דמוקרטיה אמיתית הולכת יחד עם תשלום מסים. אם שואלים מדוע אינני מתערב, זו הסיבה, אלה דברים שרק חפישה כללית מדינית יכולה לפחור אותם. זה תפקידה של הכנסת. המדינה לא יכולה לכסות את כל התקציבים וגם העיר, איפה נעמוד? היכן יהיה הגבול, לזה צריך הרבה חבונה ופרגמטיות.

בקשר לבנייה - כולם רוצים עליה. מה שהעלית, מקבל ביטוי בדו"חות שלנו. יש פרק על עליית אחיזתה. מבקר המדינה לא יכולה כאן לעשות הרבה. יש חוק והוראה ולא מיישמים וזה לא טוב. לזה קיים היועץ המשפטי לממשלה והכנסת. אם יבוא אלי מקרה ספציפי שעירייה מסוימת לא מקיימת את חוק העזר שלה, אולי אמצא דרך לעשות משהו.

אשר לשמות, זו בעיה. אני רואה בעיני רוחי דו"ח שפרסם 10 שמות. מבקר המדינה איננו שופט, הוא קובע ליקוי במשרד פלוני. הוא לא יוכל לחרוץ דינו של אותו איש בלי בירור משפטי. לחרוץ דינו של אדם יכול רק בית המשפט המוסמך על סמך עדויות כשירות. למבקר אין תפקיד כזה וגם לא כלים.

מבקר המדינה איננו שופט והוא גם לא שייך לרשות המינהלית ומצד שני הוא זרוע של הכנסת ועושה מה שעושה רק בשביל הכנסת. הוא אחראי בפני הכנסת. כל מה שהוא עושה, זה כדי לדווח לכנסת כדי שהיא חדע מה נעשה במינהל וינקוט באמצעים.

כל שנה עורכים דו"ח. איננו יכולים לחבוק זרועות עולם. אנחנו בודקים את המצב בשטח ולפי זה בוחנים עדיפויות. בשנה זו, יותר מאשר בשנה הקודמת (שגם אז בלט הנושא הכלכלי) הנושא הכלכלי יהיה ראשון במעלה. לא אזכיר שמות של חברות וגופים והכסף הדרוש והסיבות שהביאו למצבן. נשב ונקבע, נצא לשדה ונלקט את העובדות, נמייץ אותן, נבדוק אותן. עד היום לא הוכיחו בוועדה לביקורת המדינה שממצא של מבקר המדינה לא היה נכון.

אנחנו נפרסם את הדו"ח, אבל לפני זה שולחים לגופים המבוקרים ומקבלים את התגובות שלהם. קיבלנו תגובה, שוב שוקלים, מה מקבלים מהם ומה לא מסכימים. את הדו"ח מגישים לשר הכלכלה, יש לו 12 שבועות לקבץ את התשובות. יושבת ועדת הכנסת לביקורת המדינה ולא מספיקה לדון בחלק גדול של הדו"ח אלא באחוז מסוים, אולי ב-20%; היו זמנים שהגיעו ל-50%. אני יכול להניח ש-20% אלה הם הדברים הבולטים יותר. הבירור נגמר בסיכום עם הצעת החלטה בכנסת. יו"ר הוועדה מציע החלטות לאישור והן מחקבלות. עוד לא קרה מקרה שלא נחקבלו ההצעות. הן מחקבלות מה אחד, הלואי והיו ויכוחים והיו מעוררים חשומת לב. החלטת הכנסת איננה חוק וטוב כך, היא החלטה פוליטית שמחייבת את הממשלה. למה הממשלה לא מקיימת את ההחלטות?

לממשלה יש ועדת שרים לענייני ביקורת המדינה שנוסדה ב-80/1. אינני יודע אם אי-פעם נתכנסה הוועדה הזאת. יש החלטה משנת 81 המחייבת את כל שרי הממשלה להוכיח שתקנו את הליקויים שמבקר המדינה מצא במשרדיהם. אף פעם לא נדרשו לעשות זאת.

הכנסת בוחרת את מבקר המדינה. הוא פוסף את האינפורמציה ומדווח בצורה מסודרת וקבועה. הוועדה דנה בחלק רציני, היא מציעה החלטות לכנסת. הכנסת מאשרת. היא לא בודקת אם מסקנות מקוימות. הכנסת לא דואגת שהמשרדים יקיימו את ההחלטות.

לי יש סנקציה שזה דיון בוועדה לביקורת המדינה. המבוקר לפעמים מקבל שם ביקורת יותר חריפה מאשר בדו"ח מבקר המדינה. הוא חשוף לשאלות. הדיון בוועדה זה אחד הדברים החשובים ביותר והלואי שיכלה לשבת על אחוז יותר גבוה. העתון לא יכול להלקוח, אלא בפה, וזה מתפרסם וגמרנו. אינני חושב שאני צריך להזין את העתונות על ליקויים שהצבעתי עליהם. מי שמונה אלינו בשאלה, אנחנו מפנים אותו למה שכחוב בדו"ח. איננו פרשנים של הדו"ח. אם נהיה, יסלפו את הפרשנות וגם את הדו"ח. מבחינה מסוימת אני יושב כשופט שכתב פסק-דין ועכשיו הוא שותק.

החעוררה שאלה האם במשטר פרלמנטרי אפשר להרוג מהמסגרת ולתת לנציג הכנסת סמכויות שאין לכנסת, שקיימות רק לבית המשפט או לרשות המבצעת. אם חינחנה סנקציות ביצועיות למבקר המדינה, יש הצעות שהוא ייכנס לביצוע לפני שבדק, וזה לא טוב. המצב של היום אידיאלי. על המבקר יש כנסת שמקבלת דיווח. על המבצעים ממונה הממשלה, על הממשלה ממונה הכנסת. זו סטרוקטורה הגיונית והיא מקובלת בעולם החפשי. לכן במקום לחפש פחרון

במסגרת הביקורת הקיימת, למה נהרוס את המבנה הביקורתי ולערב את מבקר המדינה בביצוע השייך לכנסת?

היחה הצעה שאני התנגדתי לה, שיוקם בית דין משמעי שידון את אלה שלא חקנו לזקויים. התנגדתי לזה מאותה סיבה שפרטתי לפניכם. אם חתנו לבית משפט סמכות לבדוק את הקביעות של מבקר המדינה, אתם מכפיפים את מבקר המדינה לבית המשפט בזמן שהוא כפוף לכנסת. מה תעשו אם בית המשפט יפסוק שמבקר המדינה לא צדק? אז כולם יצאו זכאים חוץ ממבקר המדינה. אתם רוצים שיטה כזאת? בבקשה.

הלואי ויכולתי לגייס עוד 25 כלכלנים ברמה גבוהה ו-25 רואי חשבון ברמה גבוהה ואולי עוד 10 עורכי-דין ברמה, הייתי אז מרכיב תקציב נוסף ומעיז לבוא אליכם ולבקש אישור.

ש. עמר:

לא שמעתי מלה ביקורת על ועדת השרים לביקורת המדינה באף

דו"ח.

אוחה תאונה ליד "הבונים" שהרגה 21 ילדים, בדו"ח שלך היה כתוב שאם היו מבצעים מה שכתוב, התאונה היחה נמנעת. מקרה כזה אם היה בא לביקורת המדינה והיו מעמידים את הדברים על תיקונם, היום זה היה מסודר. עד היום זה לא חוקן.

לדעתי אתה צריך ליזום הקמת ועדות משנה בוועדה לביקורת המדינה, שתהיינה צמודות לנושאים, וכך תוכל להקיף יוחר.

י. סוניק:

אני מקבל את הצעתך. את הדבר הזה צריך להביא לוועדה לביקורת המדינה.

היו"ר פ. גרופר:

אני מציע לוועדה שחמליץ על חוספת של 25 כלכלנים ו-25 רואי חשבון למשרד מבקר המדינה.

ש. עמר:

לא מציע לנקוט במספרים אלא להפנות פניה למבקר המדינה שידאג למלא חקנים.

היו"ר פ. גרופר:

לאור מה ששמענו כאן העבודה חשובה מאד. אם נמליץ, זה יתן אפשרות למבקר לדון על זה. החקנים שהוצע הוא צנוע מאד לביקורת כזאת ששמענו עליה.

אני מציע לחה"כ עמר להציע את הצעתו לוועדה לביקורת המדינה. זו יכולה להיות חשובה שלנו שהתרשמנו מהדו"ח המאלף והמעניין. אחר-כך זה ענין של הרשויות.

ש. דנינו:

אני מסכים שחיה המלצה כללית אבל לא במספרים.

היו"ר פ. גרופר:

אני מקבל את הצעתך שההמלצה תהיה על כוח האדם.

ה צ ב ע ה

בעד עדכון תקציב 85 ל-790,420 ש"ח - פה אחד
בעד אישור התקציב של שנת 86 - 13,550,000 ש"ח - פה אחד.

לאחר ששמענו את הדו"ח המעניין והמאלף והמשכנע של מבקר המדינה, ולאור מה ששמענו על כוח האדם המצומצם במשרד והמחשבות החשובות והמרוכות, אנחנו ממליצים על חוספת כוח אדם למשרד מבקר המדינה. על כך הוסכם פה אחד.

י. טוניק:

אני מודה לכם על ההזדמנות שהיתה לי להציג את הנושא

שאני שקוע בו.

שינויים בתקציב לשנת 1985

מס' 220	- אושר
מס' 246	- אושר
מס' 248	- אושר
מס' 249	- אושר
מס' 250	- אושר
מס' 256	- אושר
מס' 257	- אושר
מס' 261	

ש. דנינו:

אני רוצה שמשרד החינוך יסביר את זה לוועדה. לוקחים תקציב רגיל ומעבירים לתקציב פיחוח. יש התמרמות של מורים.

ה ו ח ל ט

לעכב את הפניה.

מס' 272 - אושר

מס' 274 - אושר

מס' 242 -

ב. שליטא:

מבקש הסבר.

היו"ר פ. גרופר:

זה שכר ואת זה צריך לשלם. כדי שלא יחרגו, הוא עוצר אותם עד סוף השנה והוא בודק את זה. מה שמעבירים אלינו זה בדוק.

ש. דנינו:

היתה החלטה של ועדת הכספים בנוגע לשופטים שזה לא היה מתקצב בתקציב. אותו דבר לגבי דיינים. ההעלאה הזאת לא מתבטאת בתקציב המשרד, לא במשרד המשפטים ולא במשרד הדתות. השאלה מאיפה יכסו המשרדים האלה את העדכון של שכר השופטים והדיינים?

מר סנפירי:

הרזרבה פנימית. אין קשר בין זה לבין תוספות שכר ריאליות שניתנו בהמשך. תוספות שכר שניתנו משמעותם דרך הרזרבה הכללית. אנחנו חייבים לבצע את זה דרך רזרבה כללית.

ש. דנינו:

למה טענתם שמשרד הדתות גמר את התקציב שלו ולכן אין אפשרות להוסיף?

פניה מס' 242 - אושרה

מס' 244 - אושר

מס' 251 - אושר

מס' 252 - אושר

מס' 253 - אושר

מס' 254 - אושר

מס' 255 - אושר

מס' 258

מר סנפירי:

יש חיקון, במקום 670 מיליון צריך להיות 670 אלף. זה שינוי שנובע מזה שמשרד הבינוי מבצע את הפיננסיים במינהל והמימון הדרוש

למינהל כי הוא הגדיל את ההכנסות שלו, ומשרד השיכון מממן את זה.

ש. דנינו:

מה פירוש פיצויים?

מר סנפירי:

אני לא מתמצא בנושא זה של המינהל.

ש. דנינו:

לא יתכן שבינוי לערכים מהשטח משלמים ולעומת זה יהודים שפיתחו שטח 12 שנה, בא המינהל וזורק אותם לכלבים ולהם לא מגיע כלום. פניתי אל משרד השיכון בענין מצפים ששם היתה בנייה כפולה. הבניה היתה כזאת שלא יכלו לגור שם, אין מדרגות, יש סדקים בקירות ובתקרה. איך אפשר לעבור על זה לסדר היום?

היו"ר פ. גרופר:

העלית את הנושא וזו זכותך לבקש דיון על הנושא הזה כדי לבדוק אותו, אבל לא עכשיו פה.

ה צ ב ע ה

בעד אישור פניה 258 - 2
נמצע - 1
פניה מס' 258 - אושרה.

מס' 259 - אושר

מס' 260

ש. דנינו:

מבקש לעכב את זה. הסכם קואליציוני מחום ע"י כולם.

א. קרשנר:

זה רק חלק קטן, החלק האחר מעוכב ממילא.

ה ו ח ל ט

לאשר פניה מס' 260 פה אחד.

מס' 262 - אושר

מס' 263	- אושר
מס' 264	- אושר
מס' 266	- אושר
מס' 267	- אושר
מס' 268	- אושר
מס' 270	- אושר
מס' 271	- אושר
מס' 273	- אושר
מס' 276	- אושר
מס' 277	-
<u>ב. שליטא:</u>	

אם לא שילמו שכר גם ברשויות המקומיות, למה זה צריך לעדכן סה?

היו"ר פ. גרופר:

הועדה החליטה.

ב. שליטא:

אני רוצה לומר לנציג אגף התקציבים: אתם חאכלו ממני מרורים, לא אאשר דברים. אתם לוקחים מהרזרבה הכללית ומעבירים למשרדים שונים כדי לעדכן את השכר, אתם לא מעדכנים את זה במקומות אחרים שלא נוח לכם. לא עושים את זה ברשויות המקומיות, לכן יש שם שביחות כל הזמן.

מר סנפירי:

אני מוכן להראות לך שמעדכנים.

א. דמביץ:

האם זו תוצאה של החלטת ועדה או שאין לזה קשר?

ב. שליטא:

משרד המשפטים הוסיף תקנים?

מר סנפירי:

לא. משרדי הממשלה מעודכנים. לא דומה מורה לשופט. העדכון שעשינו למורים היה גבוה מדי, לא היינו צריכים להוסיף, אותו דבר אצל הרופאים. הם קיבלו תוספות ניכרות קודם, ואותו דבר שופטים. הכנסת מחליטה לגבי שכר השופטים ולהישאר גורמים צמודים, כמו שהכנסת מחליטה לגבי שכר חברי-כנסת, ואז מעבירים מהרזרבה את השכר.

ב. שליטא:

כואב לי הלב שלל העובדים במשרד המשפטים יקבלו משכורת ועובדי עיריית סבריה לא יקבלו משכורת.

מר סנפירי:

ישנם שינויים ריאליים בין משרד למשרד והבסיס לא דומה בכל משרד. לעומת זה התקצוב הוא ריאלי לפי מה שמאושר.

ב. שליטא:

אם אחם מעדכנים את השכר ברשויות המקומיות בהתאם לשיא כוח אדם שקבעתם, אף אחד לא היה עומד פה בשביחה. זה מה שאתם לא עושים.

ה ו ח ל ט

פניה מס' 277 - אושרה

מס' 278 - אושר

מס' 279 - אושר

מס' 280 - אושר

ש. דנינו:

ביקשתי לעכב את 252 ו-261. זה היה מיועד למשרד הדתות אם המטרה היא לעזור לרשויות המקומיות - אני מסכים. אם התקציב מיועד למטרה אחרת, שאני לא יודע מהי, אני מתנגד.

בקשר ל-261, קיצצו שעות וגרמו עוול להרבה תלמידים וקיצצו במורים, יש שביחה כל יום. לוקחים מהתקציב הרגיל ומעבירים לתקציב הפיתוח. לוקחים מהחינוך כדי לתת למבנים? לזה אין הסבר.

פניות לוועדת הכספים לאור י"ט באדר א' תשמ"ו 28.2.86

ד. דנינו:

יש מקום למכתב משרד העבודה והרווחה שיש לו גרכים של קשישים בכעונות. השאלה אם אי אפשר לומר שיביאו לנו דברים ספציפיים. לפני שיגמרו את הרזרבה הכללית במשרד האוצר ואי אפשר יהיה לעזור. אני מסכים לאשר. היתרי מבקש שבכל זאת יאמרו לנו מה קורה עם נושא משרד העבודה והרווחה.

א. קרשנר:

יש לנו דיון על תקציב משרד העבודה והרווחה. השר יהיה פה ואפשר יהיה להציג לו סאלוז גם על התקציב הנוכחי.

ה ו ז ל ס

לאשר את הפנייה של הממונה על התקציבים.

תרומות למוסדות ציבור

היו"ר פ. גרופר:

עמותות פונות למס הכנסה דרך שר האוצר. עמותות שהוקמו לצרכי ציבור, בודקים את התקנות שלהם ואם זה תואם את החוק, נותנים להם את הפטור הזה. אם אתה תורם, מכירים אז זה כהוצאה למטרות מס הכנסה.

ש. דנינו:

שזה יהיה שווה לכל נפש ויזנו אז זה לכל עמותה שעומדת בקריטריונים.

ה ו ח ל ס

לאשר את המוסדות שבפניה.

הישיבה הסתיימה בשעה 12.30